

Meerderheidsrapport 4 van cie. 4 inzake Nationale Synode en Raad van Kerken (9.18 § 2.4.3 en 2.4.4)

1. Nationale Synode (9.18 § 2.4.3, § 3.1.4 en bijlage 2)

- 5 In rapport 9.18/18 r. 1v. geven deputaten voor een deel weer wat de synode van 2016 ten aanzien van de Nationale Synode heeft besloten: '1. Te blijven participeren in de activiteiten van de Nationale Synode en aan deputaten eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland ruimte te geven om te blijven deelnemen aan de stuurgroep'. De synode van 2016 nam echter nog een tweede besluit, wat in het deputatenrapport niet terugkomt: '2. deze deputaten op te dragen het proces van de vorming van een eventuele
- 10 federatie van kerken, bij voorkeur in gezamenlijkheid met de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) en de Nederlands Gereformeerde Kerken, kritisch te blijven volgen, voornamelijk met het oog op de Schriftuurlijke en confessionele basis van een dergelijke federatie'.
- 15 Wij kunnen uit de rapportage niet opmaken of en hoe deputaten aan deze opdracht (al dan niet in gezamenlijkheid met de genoemde kerkverbanden) gevolg hebben gegeven. Wel wordt uit hun rapport duidelijk dat deputaten niet 'tot een eenduidige positiebepaling ten aanzien van de Nationale Synode' hebben kunnen komen (9.18/18 r. 15-16). Deputaten kiezen er vervolgens voor om de tekst van de 'verklaring van verbondenheid' (bijlage 2 bij
- 20 hun rapport) aan de synode voor te leggen om tot een standpuntbepaling te komen.

Een meerderheid van de commissie constateert met een meerderheid van deputaten dat de kerken die in de Nationale Synode participeren, een grote diversiteit vertonen: van de Remonstrantse broederschap tot de PKN en van diverse pinkstergroepen tot de NGK en de

25 GKv. In totaal ondertekenden vertegenwoordigers van zo'n 40 kerken op 29 mei 2019 de Verklaring van Verbondenheid. Op persoonlijke titel ondertekenden een drietal broeders uit onze kerken die verklaring.

De Verklaring van Verbondenheid loopt uit op het volgende program:

30

Wat betekent het verbond concreet?

1. *'Maar wat mij en mijn huis betreft, wij zullen de HERE dienen' (Joz. 24: 15b). Dat willen wij als christenen nu ook gezamenlijk doen. Wij spreken dat uit door de ondertekening van deze verklaring*
- 35 2. *Wij komen de eerstkomende vijf jaar jaarlijks één dag als vertegenwoordigers van de kerken bij elkaar om de kerkelijke eenheid te bevorderen en te vieren. De eerste keer nodigt de Nationale Synode uit en geeft invulling aan deze ontmoetingsdag, daarna is de organisatie van deze dag de verantwoordelijkheid van de kerken zelf.*
- 40 3. *Aan het grondvlak wordt het geloofsgesprek tussen de christenen in ons land door de deelnemende kerken en geloofsgemeenschappen van harte ondersteund. De onder 2. genoemde jaarlijkse vergadering draagt hiervoor de verantwoordelijkheid.*
4. *Wij onderzoeken met elkaar de mogelijkheden voor vormen van ontmoeting en samenwerking op het grondvlak en welke hindernissen zich daarbij voordoen.*
- 45 5. *In het vijfde jaar wordt besloten hoe het verder gaat.*

Uit deze 'actiepunten' komt naar voren dat er onder meer gestreefd wordt naar 'vormen van ontmoeting en samenwerking op het grondvlak' van de kerken, maar dat de vertegenwoordigers van de kerken elkaar ook jaarlijks ontmoeten 'om de kerkelijke eenheid te bevorderen en te vieren'.

50

Waarop nu is deze eenheid gebaseerd? Vanwege de grote diversiteit van deelnemende kerken is als gezamenlijk credo de geloofsbelijdenis van Nicea gebruikt. Uiteraard was het niet mogelijk om op enigerlei wijze gebruik te maken van de Drie Formulieren van Enigheid. De lijst met ondertekenaars is immers zo divers dat in de Nationale Synode van

55

2019 kerken en stromingen blijken te kunnen samengaan, van wie op de Nationale Synode van 1618/1619 de wegen moesten scheiden.¹ En hoezeer ook de meerderheid van commissie overtuigd is van de nood der tijd en beseft dat de christenheid in Nederland een steeds kleinere minderheid vormt, ligt hier voor ons wel een belangrijk punt van bezwaar.

60

Immers, het kan niet zo zijn dat de marginalisering van het christelijk getuigenis in de samenleving een motief vormt om eenheid te zoeken die niet gebaseerd is op het gezamenlijk met het hart buigen voor de waarheid van Gods Woord. En voor dat gezamenlijk buigen voor die waarheid willen en hoeven we niet helemaal terug naar het

65

jaar 325. Als kerken die willen staan in lijn met de Afscheiding van 1834 weten we ons verbonden met wat de vaders in 1618/1619 beleden en bevestigden. Overigens hebben we vanuit die verbondenheid ook in 1834 en in 1892 keuzes gemaakt, die buiten onze kerken niet begrepen werden. Belangrijker dan wat mensen vinden, achten wij wat de Koning der kerk tot de gemeente van Filadelfia kon zeggen: ‘gij hebt kleine kracht, en gij hebt Mijn woord bewaard’ (Opb. 3:8). Daarom stelt de meerderheid van uw commissie voor de

70

Verklaring van Verbondenheid niet te ondertekenen (voorstel tot besluit 1). In lijn met dit voorstel lijkt het ons ook niet opportuun dat er nog langer vertegenwoordigers van onze kerken in de stuurgroep van de Nationale Synode zitting hebben (voorstel tot besluit 2).

2. Raad van Kerken (9.18 § 2.4.4)

75

Ook ten aanzien van het contact met de Raad van Kerken hebben deputaten geen richtinggevend voorstel tot besluit gedaan. Zij stellen voor ‘te komen tot een standpuntbepaling inzake het geassocieerd lidmaatschap van de Raad van Kerken’. Uit hun rapport blijkt intussen dat de drie Gereformeerde Kerken (NGK/GKv/CGK) in een gezamenlijk advies van de betreffende deputaatschappen voorstellen ‘een geassocieerd lidmaatschap aan te vragen om zo het gereformeerde belijden te laten klinken binnen de Raad van Kerken en zo ook in Nederland.’ (9.18/19 r. 32-33).

80

Dit advies heeft bij uw commissie een aantal vragen opgeroepen. Zo heeft de synode van 2016 deputaten oorspronkelijk opgedragen ‘te zoeken naar een wijze van contact met de Raad van Kerken op een lager niveau dan een lidmaatschap’ (9.18/18 r. 35-37). Valt het in het advies genoemde ‘geassocieerde lidmaatschap’ in die categorie? Staan deputaten inderdaad achter dat advies? En wat moeten we ons in de praktijk van zo’n geassocieerd lidmaatschap voorstellen?

85

90

Uit het rapport blijkt nu dat de meerderheid van deputaten van mening is dat ook een lager niveau van contact met de Raad van Kerken zal inhouden dat we als kerken mede verantwoordelijk zullen worden gehouden voor alle uitingen van de Raad (9.18/19 r. 35-37). Als bijkomend bezwaar noemen deputaten daarbij ook de relatie tussen de Raad van Kerken en de Wereldraad van Kerken, die qua achterban nog breder is dan de Raad van

---

¹ Via de officiële kanalen van de Nationale Synode valt niet precies te achterhalen welke kerken officieel de Verklaring van Verbondenheid ondertekend hebben. Na enig zoekwerk op internet blijkt dit te variëren van de PKN en de GKv tot diverse evangelische verbanden, pinkstergroepen en de Remonstrantse broederschap. Geen van de meer behoudende reformatorische kerken, zoals de GG of de HHK, neemt officieel deel aan de Nationale Synode.

95 Kerken en waarbij onder meer het standpunt van laatstgenoemde organisatie ten aanzien van Israël als problematisch wordt gezien. Desgevraagd is daar nog aan toegevoegd dat deelname op een lager niveau ook behoorlijke financiële gevolgen heeft (naar schatting € 1000,- per maand), die naar de mening van de meerderheid van deputaten niet opwegen tegen het belang van die deelname.

100

Kortom, en zo staat het ook in het rapport, de meerderheid van deputaten wil geen enkele band aangaan met de Raad van Kerken (9.18/19 r. 38-39). Uw commissie heeft hierover uitgebreid gesproken en is ook zelf in meerderheid tot de conclusie gekomen dat het niet opportuun is om tot een geassocieerd lidmaatschap van de Raad van Kerken te komen.

105

Overigens zouden we als kerken binnen het geheel van de kerken die voluit willen staan op het fundament van de Schrift en de gereformeerde belijdenis de eersten zijn die zich op deze manier aan de Raad van Kerken zouden verbinden. Daarom stellen we u voor geen vorm van contact met de Raad van Kerken aan te gaan (voorstel tot besluit 3).

110

3. Voorstellen

De synode besluit:

1. de Verklaring van Verbondenheid van de Nationale Synode niet te ondertekenen;
2. niet langer te participeren in de stuurgroep die aan de Nationale Synode leiding geeft;
3. geen vorm van contact met de Raad van Kerken aan te gaan.

115

De meerderheid van commissie 4

H.K. Sok, samenroeper

A. van der Zwan, rapporteur

120

P. van Vugt

A.J. van der Wekken